

آشنایی با بازار ایتالیا

آشنایی
با
بازارهای
جهانی

۲۲

بررسی وضعیت اقتصادی - بازرگانی ایتالیا (۴)

● تهیه و تنظیم: ماندانا فاضل
مسعود هاشمیان
یوسف حسن پور

به دست آوردن سهم بیشتر بازار برای عرضه‌کنندگان انرژی از اهمیت کمتری برخوردار است.

اگرچه نفت خام، عمده‌ترین محصول صادراتی ایران به ایتالیا است، لیکن ۶/۲ درصد از کل واردات ایتالیا از ایران را محصولات کارخانه‌ای تشکیل می‌دهد و با توسعه روابط و همکاری‌های جدید اقتصادی بازرگانی می‌توان این سهم را افزایش داد. (جدول شماره ۷)

در میان محصولات صنعتی (صنایع کارخانه‌ای) وارداتی ایتالیا از ایران، بخش عمده‌ای از آن عبارت است از فرش‌های دستباف، گلیم‌های دستباف، فرآورده‌های فلزی (شامل محصولات نیمه ساخته آهن و فولاد، فرآورده‌های تخت نورد شده گرم و سرد، لوله‌های بدون درز آهنی و فولادی، نبشی و ناودانی آهن و فولاد)، و فرآورده‌های چرمی (شامل چرم گوسفندی و چرم بز) که هر یک از آنها به ترتیب ۵۳ درصد، ۲۴/۸ درصد، ۹ درصد، ۳/۸ درصد از بازار وارداتی این کشور را به خود اختصاص داده‌اند. (جدول ۸)

در این میان محصولاتی نظیر فرش و گلیم دستباف طی سال‌های ۹۵-۱۹۹۱ از یک شرایط نسبتاً باثبات تقاضا برخوردار بوده‌اند. (ضریب ثابت روند تقاضای وارداتی ایتالیا از ایران بین ۲۹/۳-۱۲/۶ می‌باشد).

آنچه تا کنون مورد بررسی قرار گرفته است، مروری بر جاذبه‌های بازار ایتالیا در زمینه گروه‌های کالایی صنعتی و کشاورزی و مواد اولیه صنعتی بوده است. جهت بررسی سابقه روابط تجاری ایران با ایتالیا و میزان نقش کالاهای ایرانی در بازار ایتالیا به بررسی روابط تجاری ایران و ایتالیا و با تکیه بر بازار ایتالیا می‌پردازیم.

همان‌طوری که در جدول (۷) نشان داده شده است، سهم ایران در کل واردات ایتالیا در طی سال‌های ۹۵-۱۹۹۱ به‌طور متوسط ۰/۸۳ درصد می‌باشد (با ضریب تغییرات ۲۱/۸ درصد). بخش عمده‌ای از واردات ایتالیا از ایران را مواد سوختنی تشکیل می‌دهد. در طی سال‌های ۹۵-۱۹۹۱ به‌طور متوسط ۸۶ درصد از کل واردات ایتالیا از ایران را سوخت‌های معدنی (نفت) تشکیل داده است. در سال ۱۹۹۷، ایتالیا ۱/۵ میلیارد دلار نفت خام از کشورمان خریداری کرده است که در مقایسه با دوره (۹۵-۱۹۹۱) به ارزش ۱/۳ میلیارد دلار روند افزایش یابنده‌ای را نشان می‌دهد. لذا این کشور به عنوان یکی از خریداران مواد خام نفتی کشور از جایگاه مهمی برخوردار است.

لازمه حفظ چنین روابطی، فراهم شدن زمینه مناسب همکاری‌های جدید اقتصادی و بازرگانی بین دو کشور در تمام ابعاد بازرگانی و تجاری است. با در نظر گرفتن شرایط فعلی اقتصاد جهانی که قیمت نفت در مقایسه با شاخص سودآوری و

جدول شماره (۷) روند ارزش واردات گروه کالایی ایتالیا از ایران طی سال‌های ۹۵-۱۹۹۱

(ارقام بر حسب هزار دلار / درصد)

کد SITC	۱۹۹۱	۱۹۹۲	۱۹۹۳	۱۹۹۴	۱۹۹۵	میانگین دوره (۹۵-۱۹۹۱)	ضریب تغییرات (درصد)	سهم از کل واردات ایتالیا از ایران
کل	۱۶۳۴۳۸۳	۱۶۴۸۴۳۷	۱۳۸۲۵۳۸	۱۰۲۳۱۹۱	۱۷۵۳۷۱۸	۱۴۸۸۴۵۳	۱۹/۷	۱۰۰
۰	۲۸۴۶۴	۲۸۷۴۴	۳۴۴۴۹	۲۸۷۳۵	۳۶۳۳۴	۳۱۳۴۵	۱۲/۰	۲/۱۰۶
۱	-	-	-	-	-	-	-	-
۲	۴۹۱۲۵	۵۱۹۷۱	۶۷۹۹۷	۹۹۳۲۱	۱۲۸۱۴۸	۷۹۳۱۲	۴۲/۶	۵/۳۲۹
۳	۱۴۸۸۲۹۶	۱۴۹۵۶۳۷	۱۲۰۲۳۴۰	۷۶۴۲۲۹	۱۴۵۰۵۱۵	۱۲۸۰۴۰۳	۲۴/۴	۸۶/۰۲۲
۴	-	-	-	-	-	-	-	-
۵	۴۲۵	۷۶	۲۰۲	۷۷۱۹	۳۴۲۳	۲۳۶۹	۱۳۹/۱	۰/۱۵۹
۶	۶۷۲۲۳	۷۰۰۱۲	۷۳۶۵۹	۱۱۴۸۷۵	۱۳۳۹۲۲	۹۱۹۳۸	۳۳/۱	۶/۱۷۷
۷	۳۲۷	۷۸۱	۲۲۳۱	۷۳۹۱	۷۲۳	۲۲۹۱	۱۲۸/۴	۰/۱۵۴
۸	۵۲۵	۱۲۱۶	۶۵۹	۹۲۰	۶۵۳	۷۹۵	۳۴/۷	۰/۰۵۳

محصولاتی نظیر چرم‌های گوسفندی و بزی (فرآورده‌های صنایع نساجی) و محصولات فلزی از آهن و فولاد (فرآورده‌های صنایع فلزات اساسی) طی سال‌های مورد مطالعه چندان از شرایط رشد فزاینده تقاضا در بازار فوق در اواخر سال‌های ۹۵-۱۹۹۴ می‌باشد. (جدول ۸)

جدول شماره (۸) اقلام عمده وارداتی ایتالیا از ایران در زیرگروه کالایی صنایع کارخانه‌ای

(ارقام بر حسب هزار دلار / درصد)

کد SITC	۱۹۹۱	۱۹۹۲	۱۹۹۳	۱۹۹۴	۱۹۹۵	میانگین دوره (۹۵-۱۹۹۱)	ضریب تغییرات (درصد)	سهم از کل واردات ایتالیا
۶۵۹۲	۶۴۲۲۴	۶۱۱۱۰	۶۲۸۱۸	۸۲۲۷۶	۶۹۸۳۷	۶۸۰۵۷	۱۲/۶	۵۳/۱۶۰
۶۷۳۲	-	۳۶۴۹	۳۰۲۶	۱۸۶۶۷	۲۹۴۵۸	۱۳۷۰۰	۹۳/۱	۱/۱۰۰
۶۷۲۶	-	-	-	-	۵۰۵۳	۵۰۵۳	-	۱/۷۵۷
۶۱۱۶	-	۷۰	۷۸۹	۵۹۰۰	۹۲۹۴	۴۰۱۳	۱۰۹/۰	۲/۶۲۴
۶۷۹۱	-	-	-	-	۳۶۳۴	۳۶۳۴	-	۱/۱۲۹
۶۵۹۳	۲۴۴۳	۳۷۰۴	۱۹۵۱	۲۰۵۷	۲۱۳۵	۲۴۵۸	۲۹/۳	۲۴/۷۵۸
۶۵۲۲	-	-	۲۲	۱۰۵۵	۴۳۷۳	۱۸۱۷	۱۲۵/۱	۰/۵۰۸
۶۱۱۵	۱۰۰	۷۰۲	۳۹۳۱	۲۴۸۸	۱۴۳۱	۱۷۳۰	۸۷/۷	۱/۲۵۰
۶۷۲۷	-	-	-	-	۱۷۲۶	۱۷۲۶	-	۴/۴۳۹
۶۷۶۸	-	-	-	-	۱۴۰۹	۱۴۰۹	-	۰/۸۱۴
۶۷۳۴	-	-	-	-	۱۱۱۱	۱۱۱۱	-	۰/۲۰۷
۶۵۱۳	-	۲	۱۴۶	۱۲۸۸	۱۳۵۵	۶۹۸	۱۰۳/۶	۰/۱۹۳

SITCRev3	نام کالا
۶۵۹۲	گلیم دستباف از پشم و ابریشم و الیاف ترکیبی
۶۷۳۲	میله‌های آهنی توپر
۶۷۲۶	محصولات نیمه‌ساخته آهن و فولاد
۶۱۱۶	چرم گوسفندی
۶۷۹۱	لوله‌های بدون درز از آهن و فولاد
۶۵۹۳	فرش دستباف از پشم و ابریشم
۶۱۱۵	چرم از نوع بز
۶۷۲۷	فرآورده‌های نیمه‌ساخته آهنی
۶۷۶۸	نیشی، ناودانی، قطعات آهن و فولاد
۶۷۳۴	فرآورده‌های آهنی تخت نورد شده

جدول شماره (۹) اقلام عمده وارداتی ایتالیا از ایران در زیرگروه کالایی محصولات کشاورزی مواد اولیه صنعتی

(ارقام بر حسب میلیارد دلار / درصد)

کد SITC	۱۹۹۱	۱۹۹۲	۱۹۹۳	۱۹۹۴	۱۹۹۵	میانگین دوره (۹۵-۱۹۹۱)	تغییرات (درصد)	سهم ایران از کل واردات ایتالیا
۰۵۶۷	-	۱	۵۰۶	۳۲۰۲	۲۳۳۲	۱۵۱۰	۹۹/۹	۰/۵۷۵
۰۵۷۷	۲۰۳۶۳	۲۱۱۸۲	۲۷۴۴۴	۲۰۶۴۶	۲۸۶۸۸	۲۳۶۶۵	۱۷/۱	۱۲/۷۷۷
۰۷۵۲	۲۹۳۸	۳۸۸۷	۱۵۱۷	۱۸۷۳	۱۸۱۸	۲۴۰۷	-	۱۶/۲۴۶
۲۱۱۷	۴۶۸۷۴	۴۹۴۹۱	۶۳۴۵۲	۸۶۲۰۲	۱۰۰۰۷۸	۶۹۲۱۹	۳۳/۶	۳۱/۷۸۲
۲۶۳۱	-	-	۱۱۴	۹۹	۱۱۲۵	۴۴۶	-	۰/۰۷۸
۲۶۸۳	۹۶۱	۶۹	۱۳۲	۴۲۷۴	۱۰۵۴۵	۳۱۹۶	۱۳۹/۳	۱/۷۵۰
۲۸۷۵	-	-	۱۷۱۵	۵۴۵۵	۱۰۷۴۳	۵۹۷۱	۷۶/۰	۴/۶۸۶
۳۶۱۹	۱۶	-	۳۱۴۳	۱۷۱۰	۵۴۵	۱۳۵۴	۱۰۲/۵	۱/۴۸۲

SITCRev3	نام کالا
۲۱۱۷	پوست و پشم گوسفندی
۰۷۵۲	کشمش
۰۵۷۷	بادام و فندق

کشاورزی می‌باشد. سهم مجموعه آنها از کل واردات ایتالیا از ایران به‌طور متوسط ۷/۴ درصد می‌باشد.

همان‌طوری که در جدول (۹) مشاهده می‌شود، ایتالیا حدود ۳۱/۸ درصد پوست و پشم گوسفندی خود را از ایران وارد می‌کند و علاوه بر این، محصولات نظیر کشمش، بادام و فندق، هر یک به ترتیب ۱۶/۲ و ۱۲/۸ درصد از کل واردات این محصولات را به

در سال ۱۹۹۷ فروش و محصولات صنایع تبدیلی و فولاد، مهمترین اقلام صادراتی ایران به ایتالیا را تشکیل می‌دهد که در مقایسه با سال ۱۹۹۵ با نوسان بسیار قابل ملاحظه‌ای مواجه بوده‌اند. در این میان فروش به ارزش ۶۰ میلیون دلار، آهن و فولاد ورق با ۳۶/۳ میلیون دلار و کمپوت و آب‌میوه با ۱۰/۵ میلیون دلار، بیشترین سهم را به خود اختصاص داده‌اند.^۱

سومین گروه کالایی صادراتی ایران که بیشترین سهم را در واردات ایتالیا داراست، مواد خام اولیه صنعتی و محصولات

۱- پیام صادرات، خرداد و تیر ۱۳۷۷، شماره ۴۵، ص ۶۰.

جدول شماره (۱۰) روند ارزش واردات جهانی از ایران طی سال‌های ۹۵-۱۹۹۱

(ارقام بر حسب هزار دلار / درصد)

شماره ایران	شرح	میلیون	۱۹۹۵	۱۹۹۶	۱۹۹۷	۱۹۹۸	۱۹۹۹	۲۰۰۰	سهم
کد	تغییرات	دوره							درصد
		(۹۵-۱۹۹۱)							از کل واردات ایتالیا
کل	۶/۲	۱۵۳۰۲۵۳۸	۱۴۲۵۱۹۴۹	۱۴۳۱۴۰۱۶	۱۵۴۴۴۳۶۶	۱۶۰۰۰۷۸۸	۱۶۳۹۹۵۷۳	۱۶۳۹۹۵۷۳	۰/۴۲۰
۰	۸/۷	۵۶۱۵۱۹	۵۸۴۶۹۱	۵۹۰۶۷۷	۵۵۹۶۰۷	۵۹۴۸۳۳	۶۷۷۷۷۵	۶۷۷۷۷۵	۰/۲۱۰
۱	۷۹/۳	۱۱۵۵	۲۴۰۶	۱۷۸۱	۹۱۴	۳۲۲	۳۲۲	۳۲۲	۰/۰۰۳
۲	۳۸/۸	۲۷۰۵۷۹	۴۱۱۶۵۶	۳۴۳۳۶۱	۲۴۴۳۷۳	۱۸۹۰۷۷	۱۶۲۳۲۷	۱۶۲۳۲۷	۰/۱۵۷
۳	۱۰/۰	۱۳۳۲۹۹۵۹	۱۲۰۳۱۶۸۸	۱۱۹۹۶۰۲۹	۱۳۳۶۲۶۴۵	۱۴۲۷۷۶۰۳	۱۴۹۸۱۸۲۸	۱۴۹۸۱۸۲۸	۴/۲۳۹
۴	۹۵/۵	۲۲۲	۷۲	-	۳۷۱	-	-	-	۰/۰۰۲
۵	۶۲/۴	۶۳۲۸۱	۱۰۴۲۵۵	۱۰۰۶۷۵	۶۴۳۳۳	۲۱۹۱۵	۲۵۲۱۶	۲۵۲۱۶	۰/۰۱۹
۶	۲۱/۹	۹۳۳۰۳۵	۹۷۷۵۴۸	۱۱۵۳۳۲۷	۱۰۹۰۲۷۳	۷۵۷۴۹۸	۶۸۶۵۲۷	۶۸۶۵۲۷	۰/۱۶۵
۷	۲۹/۸	۲۹۲۱۰	۵۰۵۹۸	۴۹۵۰۸	۶۰۳۵۴	۶۰۸۱۸	۲۴۷۷۲	۲۴۷۷۲	۰/۰۰۲
۸	۴۶/۵	۴۶۹۰۹	۷۶۵۶۵	۵۸۵۹۶	۳۷۷۰۰	۴۲۸۸۲	۱۸۸۰۲	۱۸۸۰۲	۰/۰۰۹
۹	۹۶/۹	۴۱۳۱۳	۱۱۰۶۹۳	۱۸۴۲۳	۲۱۹۹۲	۴۰۵۴۲	۱۴۹۱۵	۱۴۹۱۵	۰/۰۴۵

با توجه به پیشرفت‌های فنی و شهرت جهانی این کشور در زمینه ابداع و خلق جدید مدل‌ها و طرح‌های جذاب و به عنوان یکی از بزرگترین مراکز فن‌آوری و ماشین‌آلات و فرآوری تولید و توزیع محصولات چرمی، فرصت بسیار خوبی برای دست‌اندرکاران اجرایی کشور است که از طریق جلب مشارکت سرمایه‌گذاران خارجی (ایتالیایی) در صنعت چرم کشور، به‌خصوص زمینه تحول در دباغی‌های سنتی و اصلاح ساختار صنعتی این فعالیت را فراهم نمایند تا از این طریق زمینه برای ایجاد ارزش افزوده و اشتغال بیشتر در کشور فراهم گردد.

با نگاهی به توانمندی‌های کلی صادراتی ایران در می‌بایم که بر اساس ترکیب واردات جهانی، ایران دارای ۴/۲ درصد سهم از سوخت‌های معدنی جهان، ۰/۲۱ درصد از محصولات کشاورزی (حیوانات زنده، محصولات غذایی)، ۰/۱۶۵ درصد از محصولات صنایع کارخانه‌ای، ۰/۱۵۷ درصد از مواد اولیه صنعتی به‌جز سوخت‌ها می‌باشد. همان‌طور که در جدول شماره (۱۰) آمده است، دومین محصول صادراتی ایران به ایتالیا از لحاظ ارزش، محصولات کشاورزی می‌باشد.

ادامه دارد...

خود اختصاص داده‌اند.^۱ این امر نشان‌دهنده نقش محصولاتی نظیر خشکبار و پوست‌های گوسفندی در بازار ایتالیا و جاذبه‌های صادراتی این محصولات برای ایران است.

چنانچه در جدول (۹) مشاهده می‌شود، روند ارزش وارداتی این کشور از ایران طی سال‌های ۱۹۹۱-۱۹۹۵ برای محصولات فوق از یک ثبات نسبی در مقایسه با سایر محصولات برخوردار بوده است.

لیکن در طی سال ۱۹۹۷ میزان واردات پوست و خشکبار ایتالیا از ایران نسبت به سال ۱۹۹۶ شدیداً کاهش یافته است. علی‌رغم اینکه ۹۷ درصد صادرات پوست ایران از طریق ایتالیا به اتحادیه اروپا جذب می‌شود، اما صادرات پوست کشور به ایتالیا در سال ۱۹۹۷ در مقایسه با سال ۱۹۹۵ به میزان ۵۴ درصد کاهش یافته است. از جمله دلایل کاهش صادرات پوست به بزرگترین بازار صادراتی ایران، عدم مقبولیت دباغی پوست به دلیل عدم برخورداری از فن‌آوری‌های جدیدتر می‌باشد. لذا حضور مستمر در بازار جهانی و حفظ سهم کشور در چنین بازاری بدون توجه به سلیقه‌های مصرف‌کنندگان خارجی (ایتالیایی) دست‌یافتنی نیست.

در چند سال اخیر ایتالیایی‌ها به منظور برخورداری از مزیت‌های تولید پایین (انرژی و نیروی کار) در کشورهای تأمین‌کننده مواد اولیه صنایع چرم کشورشان و نیز جهت تحکیم و تضمین جریان ورود مواد اولیه صنعت چرمشان فعالیت گسترده‌ای را برای حضور قوی‌تر در چنین کشورهایی آغاز نموده‌اند.

۱- در سال ۱۹۹۷، میزان واردات خشکبار ایتالیا از ایران نسبت به سال ۱۹۹۵ و ۱۹۹۶ شدیداً کاهش یافته است. ارزش واردات خشکبار ایتالیا از ایران در سال ۱۹۹۷، ۲۶/۸ میلیون دلار بوده است.